

636 osvobozenému domovu vnučovat. Na Slovensku i v českých zemích to vědí, a proto se žádných vážných sporů netřeba obávat.

2. Zprávy o cestě presidentově do Vatikánu jsou patrně schválně lansírovány. Nic na tom není. Vatikán udělal první gesto v den sv. Václava, zřejmě nyní hledá cestu, jak se zase s námi sblížit.

3. Prohlášení z Moskvy² vzniklo ze situace a prostředí v Moskvě. Domnívali se, že vhodno takto promluvit do českých zemí se zřetelem na to, že Bratislava stále tvrdí, že Češi nepomáhají. Vláda je a zůstane opatrná, právě proto, že se v českých zemích pokračuje úspěšně v tajných přípravách, a že tam bude třeba především zajistit dodání zbraní od Spojenců. Prosím proto i Vás, jako jsem prosil Moskvu, o zdrženlivost ve výzvách do českých zemí, i pokud jde o zprávy o sabotážích atd. Budeme Vás informovat, až nastane situace, kterou si všichni přejeme.

Ripka.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 2493 (N. Y. 202). Nešifrovaný záznam (?) odoslanej depeše. Strojopisný priepis.

390

1944, október 4. Londýn. — Zpráva hlavního velitele gen. S. Ingra ministrovi zahraničních věcí J. Masarykovi o rokovaní vo věci vyslania britských orgánov na Slovensko, zaslaná na vedomie vojenskej kancelárii prezidenta republiky.

Vec: Vyslanie britských orgánov
na Slovensko.

Príloha: 1.

Tajné

V příloze si dovoluji zaslat opis záznamu o rozmluvě gen. Miroslava s pplk. Perkinsem, SOE. Zdůrazňuji zvláště toto:

1. Bude-li dán souhlas k vyslání britských orgánů na Slovensko, čemuž asi nebude lze odporovat, je záhodno požadovati, aby Britové započali také s dodávkami vojenského materiálu. Jinak po vojenské stránce bude přítomnost jejich orgánů úplně neodůvodněna a jejich postavení by bylo velmi choulostivé.

2. Označení „vojenská mise“ je neodůvodněné; pojmenování „pozorovatelé“ nebo „styční důstojníci“ by bylo vhodnější, neboť i se strany ruské jsou tam pouze styční důstojníci. Počet dvou by úplně postačil.

3. Půjde konečně o to, aby ruské úřady bylo o tom vyrozuměny.

Hlavní velitel:
div. generál Sergej Ingr v. r.

Příloha 1.

OPIS.

*Záznam o rozmluvě s pplk. Perkinsem, SOE,
dne 3. října 1944 v 17,00 hod.*

Přítomen: Pplk. Perkins, gen. Miroslav, pplk. gšt. Rosík.

1. Oznamil jsem pplk. Perkinsovi, že vzhledem k atmosferickým obtížím Rusové nemohou

² Vid dokument čís. 296 z 16. 9. 1944.

do dávat na Slovensko tolik, kolik sami si přejí. Proto že H. V. uložil gen. Píkovi, aby oznámil Moskvě s vysvětlením důvodů, že se obrátíme k britským a americkým orgánům se žádostí o dodávání materiálu na Slovensko.¹

Pplk. P. sdělil, že britský F. O.² nedá souhlas k dodávání materiálu, nedá-li ruská vláda svolení. SOE nemůže předložit náčelníkům štábů návrh na dodávání, dokud F. O. nevysloví souhlas. Je proto jediná možnost učinit všechna opatření s naší strany v Moskvě, aby ruská vláda vyslovila souhlas brit. velvyslanci v Moskvě k dodávkám, jak o to žádal již dne 1. srpna 1944.

2. Položil jsem otázku pplk. P., co je pravdy na zprávě, že SOE zamýšlí vyslat misi na Slovensko. Sdělil jsem mu, že na sdělení našeho orgánu z Itálie, že Američané chtějí vyslat další orgány na Slovensko a při tom další materiál, bylo našemu orgánu v Itálii nařizeno, aby se postavil proti tomuto úmyslu Američanů.

Pplk. P. sdělil, že u gen. Goliana jsou styční důstojníci ruští i američtí a proto že F. O. požaduje, aby tam byli vysláni i britští důstojníci. Právě dnes (3. X. 1944) uložil F. O. velvyslanci Nicholsovi, aby předložil ministru Masarykovi požadavek pro čs. vládu o souhlas k vyslání mise. Bude-li dán souhlas, oznámí F. O. ruské vládě fakt, že mise byla odeslána. Doplnil, že sám vysvětloval na F. O., že bude velmi obtížná situace pro misi, nebude-li moci prokázat podporu gen. Golianovi dodávkami materiálu.

3. Oznámil mi, že byl u něho americký kapitán Kotek a sdělil mu překážky, které jsou spojeny s další dodávkou materiálu, který je připraven pro Slovensko. „Joint Staff“³ nepovolili dodávat zbraně bez souhlasu Ruska, gen. Donovan má zájem na dodávkách. Poněvadž již není záminky vyslat letoun, jako bylo pro odvezení zajatých letců, požádali Američané gen. Wilsona, aby dovolil zbraně dodat; ten zamítl, poněvadž ČSR nespadá do jeho sféry.

Londýn, 4. říjen 1944.

Za správnost opisu:

pplk. gšt. Rosík

Náčelník štábu v. r.:

SÚA Praha. E 22-12-14/569-571. Koncept. Strojopisný priepis.

391

1944, október 5. [Banská Bystrica.] — Hlásenie veliteľa 1. čs. armády gen. J. Goliana o zhoršení vojenskej situácie v dôsledku sústredeného útoku Nemcov na západnom a severnom úseku, zaslané rádiotelegraficky hlavnému veliteľovi gen. S. Ingrovi do Londýna.

VI 100541/44¹

Dňa 4. októbra zahájili Nemci sústredený útok na smeroch:

1. Sv. Kríž—Zvolen.
2. Diviaky—Kremnica.
3. Diviaky—Banská Bystrica.
4. Ružomberok—Banská Bystrica
5. Kráľova Lehota—Brezno.

Po ťažkých bojoch do večera prenikli na smere 1. do Kremničky, na smere 2. k Hornej Štubni, na smere 3. ku kóte 629 juhozápadne Čremošné. Na ostatných smeroch boli odrazení.

¹ Vid' dokument čis. 421.

² Foreign Office — britské ministerstvo zahraničných vecí.

³ Spojené anglo-americké veliteľstvo.

¹ Číslo rádiogramu doplnené podľa záznamu rádiogramu v českom znení. (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/1.)